Борщівський агротехнічний фаховий коледж

відділення «Агрономія. Будівництво та цивільна інженерія

Циклова комісія агрономічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач відділення
Володимир ГІЛЬТАЙ
"31" 08 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація і планування діяльності аграрних формувань

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність 201 Агрономія

освітньо-професійна програма: Виробництво і переробка продукції рослинництва

\
Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

2026-2027 навчальний рік

Програма навчальної дисципліни «Організація і планування діяльності аграрних формувань» розроблена на основі ОПП «Виробництво і переробка продукції рослинництва затвердженої на засіданні педагогічної ради Борщівського агротехнічного фахового коледжу від 27 серпня 2026 року протокол №1

Розробник:: Надія МАРУЩАК викладач, спеціаліст вищої категорії

Робочу програму розглянуто на засіданні циклової комісії агрономічних дисциплін

Протокол від "_31_" серпня 2026 року № 2

Голова циклової комісії

_____ Ірина ДЕСНЕГА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Виписка з робочого навчального плану

Семестр	Кількість годин				
	Денна форма				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Лаборат заняття	Практ заняття	Сам вивч
1	2	3	4	5	6
Організація і планування діяльності аграрних формувань					
4 курс 1сем.	50	26	-	14	10
4 курс 2 сем.	190	92	-	38	60
Всього	240	118		52	70

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників

Організація і планування діяльності аграрних формувань</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів національних-
ECTS-8</td><td>Галузь знань
20 Аграрні науки та продовольство
(шифр і назва)

Спеціальність:
201 Агрономія

(код і назва)

Освітньо –професійна програма
«Виробництво і переробка продукції рослинництва»

Освітньо-професійний ступінь:
Фаховий молодший бакалавр</td><td colspan="2">Основна</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2026-й</td><td>2027-й</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 240</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>1-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>26год</td><td>82 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>14 год</td><td>38 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>год</td><td>год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>10 год</td><td>70год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
- год</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Вид контролю: усне і письмове опитування, тестування. Екзамен</td></tr>
</table>

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: отримання теоретичних знань і набуття практичних навичок з питань ефективного використання виробничих ресурсів,раціональної організації праці,високоефективного ведення аграрного бізнесу в умовах ринкової конкуренції.

Методи навчальної дисципліни:

Під час проведення занять використовуються різні форми і методи навчання з впровадженням елементів проблемного характеру, особливо в заключній стадії вивчення дисципліни.

Практичні заняття допомагають здобувачам освіти закріпити набуті теоретичні знання та професійні навички з усіх розділів даної програми. Базою для проведення практичних занять є лабораторія колекційно-дослідного поля.

Використання елементів контролю знань – тестів, елементів комп'ютерної техніки є доцільним в організації навчального процесу під час вивчення даної дисципліни.

Компетентності та результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Інтегральна компетентність	Здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в агрономії або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів аграрної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою,як усно, так і письмово. ЗК5.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7.Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність працювати в команді.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність розв'язувати основні типи задач професійній діяльності. СК7.Здатність застосовувати в процесах виробництва,переробки і зберігання новітні прийоми, заходи, засоби для отримання високоякісної, екологічно безпечної ринкової привабливої сільськогосподарської продукції. СК9.Прагнення та збереження навколишнього середовища. СК11.Здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища. СК12. Здатність забезпечувати безпечність праці під час вирощування сільськогосподарських та інших рослин. СК14. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.
Результати навчання	РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні знання для розв'язування практичних ситуацій у сфері агрономії. РН2.Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово, у тому числі з професійних питань. РН6.Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональнх умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів.. РН7.Розробляти технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур. РН10. Визначати вартісну оцінку основних виробничих ресурсів господарства. РН15. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у сфері агрономії та сільськогосподарського виробництва РН16.Організувати та здійснювати управління виробничою діяльністю у сфері агрономії в умовах, що можуть зазнавати небередбачуваних змін. РН17. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети. РН18. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності. РН20. Здатність формувати культуру професійного мовлення.

Програма навчальної дисципліни

1.Організаційно-економічні основи сільськогосподарського виробництва

1.1. Вступ. Предмет, завдання і методи курсу "Організація і планування діяльності аграрних формувань"

Народногосподарське значення агропромислового виробництва, його особливості та врахування їх у процесі виробництва.

Проблеми розвитку аграрного сектору економіки в ринкових умовах. Роль законодавчих, інших нормативних актів та документів, що регулюють діяльність аграрних формувань. Юсновні закономірності поєднання організації виробництва-, заготівель, транспортування, зберігання і поглибленої переробки сільськогосподарської продукції, використання суміжної продукції переробки для зміцнення кормової бази тваринництва.

Предмет, завдання і методи вивчення науки. Важливість і необхідність поєднання комплексу економічних, технологічних і комерційних знань для сучасного спеціаліста аграрного сектору економіки.

1.2. Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання

Правове забезпечення приватного укладу аграрного виробництва. Принципи побудови приватних підприємств з орендними відносинами; товариств з обмеженою відповідальністю та невеликою кількістю власників землі і майна, сільськогосподарських виробничих кооперативів для спільного виробництва сільськогосподарської продукції, особистих підсобних і фермерських господарств з власними земельними ділянками й орендними відносинами та ін.

Організаційно-економічні основи формування ринкових виробничих підприємств і господарств.

Установчі документи та реєстрація нових формувань. Особливості змісту установчих документів акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, повних і командитних товариств. Статут підприємства та його розділи.

" Державна реєстрація підприємств-правонаступників, відкриття рахунків у банку тощо .

Спільна діяльність підприємств на договірній основі.

Особливості організації фермерських господарств. Суть та організаційно - правові засади фермерського господарства. Основи організації та діяльності, економічні основи ведення фермерських господарств на основі комерційного розрахунку і самоокупності.

Установчі документи з організації фермерських господарств, об'єднань (асоціацій) фермерів.

Особисті підсобні господарства населення та правова база їх розвитку. Аграрно-промислова інтеграція

Практичне заняття 1

Ознайомлення із статутом підприємства (господарства). Розрахунок орендної плати за землю земельного податку.

Укладання договорів з власниками земельних ділянок та майна.

1.3. Організація інфраструктури аграрного ринку

Організація інфраструктури аграрного ринку у сферах реалізації продукції, матеріально-технічного забезпечення та обслуговування сільськогосподарських товаровиробників.

Формування мережі інфраструктури аграрного ринку; переробних, заготівельно-збутових кооперативів, заготівельних пунктів, постачальних, сервісних кооперативів, оптово-роздрібннх магазинів фірмової торгівлі підприємств, що виробляють матеріально-технічні ресурси.

Організація закупівлі продукції до державних резервів і продаж її через товарні біржі та аукціони.

Організація і функціонування товарної біржі. Види біржових угод і операцій. Біржове котирування цін. Порядок підготовки і проведення біржових торгів.

Організація аукціонів сільськогосподарської продукції та ярмарків.

Особливості організації акціонерних товариств у сферах заготівлі, переробки і реалізації продукції, виробництва і реалізації будівельних матеріалів та інших виробів; маркетингової, торгово-посередницької діяльності, оптової і роздрібної торгівлі та іншої діяльності.

Схема програми діяльності акціонерного товариства; установчий договір; договір на придбання-продаж акцій, статут акціонерного товариства.

Організація і використання оптових ринків підприємств фірмової торгівлі, торговельних центрів (комплексів).

Роль машинно-технологічних станцій у ринкових умовах.

Лізинг як специфічна форма фінансування вкладень в основні фонди. Тристоронній характер відносин. Види лізингу. Оформлення лізингових угод.

Організація та функціонування соціальної сфери на селі. Забезпечення соціальних гарантій працівникам приватних аграрних формувань.

Практичне заняття 2

Ознайомлення з установчими документами підприємств інфраструктури аграрного ринку. Розрахунок лізингових платежів . Ефективність біржових угод.

1.4. Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

Завдання, створення і функціонування обслуговуючих кооперативів як найбільш економічно вигідних, безприбуткових структур аграрного ринку.

Принципи організації кооперативів: відкрите, добровільне членство; демократичний характер управління, виборності, підзвітності і контролю діяльності, обмеження розміру паїв і рівня виплат на нього, фінансова незалежність тощо.

Види обслуговуючих кооперативів: переробні, заготівельно-збутові, постачальницькі кооперативи, кооперативи із спільного використання техніки, постачання матеріально-

технічних ресурсів, багатофункціональні кооперативи; інформаційно-консультативні служби; кредитні спілки з підтримки і обслуговування сільськогосподарських підприємств.

Особливості організаційних структур та економічних відносин різних видів обслуговуючих кооперативів. Матеріально-технічна база і визначення потреби в потужностях, обсягах поставок. Зобов'язання з поставок, заявки на послуги. Внутрішньогосподарська сертифікація продукції та послуг.

Формування цін на продукцію, сировину, послуги. Зміст договорів, порядок їх укладання і виконання. Планування діяльності, організація маркетингу і виплата нарахувань на паї, врахування особливостей оподаткування.

Установчі документи обслуговуючих кооперативів. Зміст та особливості установчих договорів про створення та діяльність обслуговуючих кооперативів. Зміст та особливості статутів обслуговуючих кооперативів, загальні положення, членство в кооперативі, майно і фонди, органи управління; економічна і фінансова діяльність, припинення діяльності кооперативу.

2. ВИРОБНИЧІ РЕСУРСИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ОРГАНІЗАЦІЯ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

2.1. Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань

Організаційно-виробничі передумови формування матеріально-технічної бази агропромислових підприємств в умовах переходу до ринку.

Умови і порядок забезпечення аграрних формувань виробничими і житловими приміщеннями, технікою та іншими ресурсами за рахунок оренди.

Система матеріально-технічного постачання і виробничого обслуговування підприємств. Організація матеріально-технічного постачання, виробничо- технічного, агрономічного обслуговування підприємств.

Організація технічного сервісу . Організація договірних відносин сервісного обслуговування.

Розрахунок потреби підприємств у тракторах і сільськогосподарських машинах на конкретний період.

Визначення потреби в пальному і мастильних матеріалах на запланований обсяг виконуваних робіт.

Організація раціонального використання машинно-тракторного парку. Методика розрахунку потреби в транспортних засобах та організація їх ефективного використання. Організація ремонту, експлуатації і зберігання техніки. Методика визначення потреби в оборотних засобах (насінні, добривах, отрутохімікатах)

Практичне заняття 3

Визначення потреби в технічних засобах (тракторах, комбайнах, автомобілях, сільськогосподарських машинах) та вартості їх ремонтів.

Визначення потреби в нафтопродуктах.

2.2. Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць

Місце і роль організації праці в системі факторів розвитку виробництва. Прогресивні форми організації праці в умовах ринку.
Роль і завдання трудових колективів як самостійних товаровиробників.
Первинний колектив та його складові частини Моделі механізаторських колективів та інших основних і допоміжних підрозділів. Фактори, що впливають на склад і розмір трудового колективу.
Форми самозайнятості населення в сільському господарстві. Умови, охорона і стимулювання праці.

Поняття про робоче місце, робочу зону. Організація робочого місця, його оснащення, обладнання, обслуговування. Класифікація робочих місць, їх атестація і раціоналізація. Організація робіт з атестації. Показники характеристики робочих місць, їх оцінка. Операції, прийоми, дії і рухи трудового процесу. Принципи раціональної організації трудових процесів. Поняття про план раціональної організації праці, його зміст і впровадження у виробництво.

Комплексне проектування організації праці і впровадження організаційних нововведень.

Поняття, роль і завдання нормування праці. Методи нормування праці і способи вивчення робочих процесів. Класифікація затрат робочого часу. Нормоутворювальні фактори і нормування праці на різних роботах в окремих галузях виробництва.

Порядок вивчення, аналізу, уточнення і затвердження норм праці, норми виробітку та витрат пального в умовах розвитку самостійності, підприємництва трудових колективів.

Практичне заняття 4,5

Визначення чисельності працівників на підприємствах за різними формами організації праці. Зміст трудових договорів окремих підрозділів за адміністрацією підприємства (ознайомлення). Складання карти атестації робочого місця. Аналіз змісту, плану раціональної організації праці.
Розрахунок норм праці під час виконання різних видів робіт аналітично-розрахунковим методом.
Ділова гра на тему "Організація проведення весняної сівби на підприємстві (у бригаді, підрозділі)"

2.3.Організація оплати праці.

Поняття, принципи і характеристика стану оплати праці. Тарифна система, її елементи і вдосконалення в умовах ринку, особливості нової тарифної сітки і багаторозрядність, ведення галузевих коефіцієнтів. Тарифні угоди, їх види: генеральна, галузева тарифна угода підприємства як складова частина колективного договору. Реєстрація і введення в дію тарифної угоди, її погодження з профспілками. Суть мінімальної заробітної плати.

Зміст Положення про оплату праці, його розробка на підприємствах аграрного сектору. Форми, системи і види оплати праці, формування фонду оплати праці в

сільськогосподарських підприємствах нового типу. Оплата праці найманих працівників у аграрних формуваннях. Оплата праці асоційованих членів кооперативу.

Особливості оплати праці в підрядних і орендних трудових колективах. Порядок формування фонду оплати праці та його використання.

Організація оплати праці від валового, госпрозрахункового і чистого доходу. Порядок авансування трудових колективів до розрахунків за продукцію і розрахунок за кінцеві результати праці. Оплата праці та мотивація працівників. Матеріальна відповідальність за перевитрачання грошово- матеріальних затрат.

Оплата праці працівників рослинництва і тваринництва. Методика визначення акордних розцінок у рослинництві.

Оплата праці механізаторів, шоферів, працівників ремонтної майстерні і будівництва контрактна форма оплати праці керівників і спеціалістів.

Досвід організації оплати праці в аграрних підприємствах в умовах ринку.

Практичне заняття 6,7

Планування фонду оплати праці. Визначення акордних розцінок нарахування оплати праці працівникам основних і обслуговуючих виробництв.

Визначення розмірів авансування фактичного заробітку, механізм його розподілу.

Розрахунок фонду оплати праці від валового, чистого доходу.

Планування місячного окладу і річного фонду оплати праці штатним працівникам (керівникам, спеціалістам, бригадирам, ланковим)

Ділова гра із вирішення виробничих ситуацій на підставі Положення про оплату праці.

2.4. Планування розвитку аграрних формувань

Поняття про планування, його зміст і завдання на сучасному етапі формування ринкових відносин.

Принципи планування на підприємстві. Методи планування, система внутрішньогосподарського планування. Необхідність та доцільність планування аграрних підприємств. Перспективний план та річне виробниче завдання аграрного підприємства.

Планування виробничих і економічних показників розвитку галузей рослинництва та тваринництва. Балансова взаємоув'язка галузей.

Розрахунок фінансових результатів від реалізації сільськогосподарської продукції, робіт і послуг.

а. Внутрішньогосподарські госпрозрахункові плани-договори між окремими виробничими і обслуговуючими підрозділами, іншими підприємствами.

Оперативні плани-розрахунки в аграрних підприємствах, їх зміст і система складання, організація контролю за виконанням плану.

Практичне заняття 8

Визначення виробничих показників розвитку галузей рослинництва .

Програмування урожайності основних сільськогосподарських культур.

Методика визначення потреби в насінні, добривах і отрутохімікатах.

Планування посівних площ і урожайності на основі потреби в продукції рослинництва.

Розробка оперативних планів за періодами сільськогосподарських робіт у рослинництві.

2.5.Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях

Суть, принципи та особливості господарського розрахунку в умовах ринку.
Організація внутрішньогосподарського розрахунку.
Організація оперативного контролю госпрозрахункових витрат у ринкових умовах.
Формування і використання доходів госпрозрахункових підрозділів.
Формування орендних колективів.
Особливості госпрозрахункових відносин в умовах приватизації майна аграрних підприємств.

2.6.Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань

Поняття і економічний зміст системи ведення господарства. Класифікація систем ведення господарства. Основні вимоги до раціональної системи вдосконалення господарства. Організаційно-економічне обґрунтування системи ведення господарства.

Система рослинництва і взаємозв'язок її технологічних і організаційно- економічних заходів. Система землеробства і її складові ланки. Організаційно- економічна оцінка сівозмін.

Організація земельної території аграрного підприємства. Склад і використання земельних угідь. Врахування особливостей земельних угідь під час організації земельної території. Організація обліку земель і контролю за їх використанням.

Поняття про землеустрій, його структура. Землевпорядні роботи зонального, міжгосподарського і внутрішньогосподарського масштабу. Зміст внутрішньогосподарського землеустрою: розміщення земельних масивів виробничих підрозділів і господарських центрів; організація системи сівозмін, розміщення польових доріг, полезахисних насаджень тощо.

Діяльність аграрних" підприємств на нових технічних, технологічних, економічних і організаційних принципах відповідно до екологічних норм.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА, ПЕРЕРОБКИ ТА ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНИХ ФОРМУВАННЯХ

3.1. Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв

Значення допоміжних і обслуговуючих виробництв в організації виробництва сільськогосподарської продукції.

Організація роботи допоміжних виробництв: цегельного заводу, пилорами, будівельно-монтажних підрозділів та ін.

Організація роботи обслуговуючих виробництв: живої тяглової сили, водо-, електропостачання та ін.

Планування витрат, визначення собівартості одиниці продукції та одиниці роботи допоміжних і обслуговуючих виробництв.

3.2. Організація кормовиробництва

Зміст, принципи організації кормової бази та організаційно-економічне обґрунтування кормових культур.

Значення та завдання удосконалення організації виробництва і праці у кормовиробництві в умовах впровадження інтенсивних технологій вирощування, заготівлі, зберігання та використання кормів. . Планування виробництва та використання кормів. Баланс кормів.

Основи організації польового і лукопасовищного кормовиробництва. Організація зеленого конвеєра. Особливості організації та мотивації праці в кормовиробництві. Кращий досвід організації кормовиробництва.

Практичне заняття 9

Розрахунок потреби в кормах для окремих груп тварин і на запланований обсяг продукції тваринництва. Складання балансу кормів.

3.3. Організація і планування виробництва продукції рослинництва

Завдання та необхідність удосконалення організації виробництва продукції рослинництва для забезпечення стабільності виробництва і створення ринку продовольчих товарів.

Баланс продукції рослинництва.

Організація рільництва: завдання та спеціалізація. Сутність та економічна оцінка застосування інтенсивних технологій в рільництві. Організація системи сівозмін і структури посівних площ. Принципи організації основних виробничих процесів та економічна оцінка варіанту технологічного процесу.

Технологічні карти в рослинництві, методика складання і використання даних під час планування витрат на вирощування сільськогосподарських культур.

Особливості організації та планування виробництва і праці зерно-продуктового підкомплексу, цукробурякового виробництва та олійного підкомплексу АПК.

Організація і планування овоче картопле продуктового підкомплексу АПК. Організація овочівництва відкритого . та закритого грунту. Особливості організації товарного виробництва овочів, агропромислове комбінування в овочівництві та організація збуту овочів.

Організація і планування виробництва плодів, ягід і винограду та інтеграційні зв'язки в плодово-ягідному підкомплексі АПК. Виробничі типи спеціалізованих садівницьких і виноградарських підприємств. Концентрація і розміри виробництва плодів, ягід та винограду. Державне регулювання та підтримка виноградарства та садівництва. Організація садообігу і території садів та виноградників. Організація праці та виробничих процесів у садівництві та виноградарстві.

Маркетингова концепція беззбиткового виробництва продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах.

Практичне заняття 10,11

Складання технологічної карти вирощування і збирання однієї із сільськогосподарських культур.

Визначення витрат на виробництво і калькуляція собівартості одиниці продукції.

Планування грошових надходжень і фінансових результатів від реалізації продукції.

3.4. Організація зберігання, переробки та реалізації продукції рослинництва

Зберігання та переробка сільськогосподарської продукції в сучасних умовах. Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки.

Значення і завдання підвищення якості продукції рослинництва для переробки. Основи організації переробки зерна продовольчих сортів пшениці на борошно, зерна круп'яних культур на крупи.

Організація складського господарства для зберігання зерна в господарстві. Вимоги до зерносховищ. Режим зберігання, контроль за якістю зберігання зерна. Основи організації переробки зерносумішей на комбікормових виробництвах.

Організація зберігання картоплі і овочів у сховищах. Режим і контроль зберігання.

Організація переробки картоплі і овочів. Порядок реалізації переробки продукції рослинництва фермерським господарствам., Планування витрат і визначення собівартості одиниці продукції переробки.

Практичне заняття 12

Ознайомлення з правилами прийому продукції на переробку, оформлення документів.

Розрахунок виходу готової продукції. Визначення собівартості одиниці продукції переробки.

3.4.1.Організація і планування виробництва продукції тваринництва

Значення і завдання вдосконалення організації виробництва і праці в галузях тваринництва.

Планування продуктивності тварин і валового виробництва окремих видів продукції тваринництва. Планування затрат і визначення собівартості одиниці продукції тваринництва

Баланс продукції тваринництва.

Особливості організації і прогнозування в галузі скотарства,свинарства, вівчарства,птахівництва. Визначення собівартості продукції. Сучасний досвід виробництва продукції тваринництва у фермерських господарствах

3.5. Організація і планування виробництва та переробки продукції тваринництва

Значення і завдання вдосконалення організації виробництва і праці в галузях тваринництва.

Планування продуктивності тварин і валового виробництва окремих видів продукції тваринництва. Планування затрат і визначення собівартості одиниці продукції тваринництва. Баланс продукції тваринництва.

Особливості організації і прогнозування в галузі скотарства, свинарства, вівчарства, птахівництва.

Основи організації переробки м'яса і м'ясних продуктів. Організація первинної обробки і переробки свиней і птиці.

Розбирання туш і клеймування м'яса,організація цехів із виробництва ковбасних виробів і консервів. Організація зберігання м'яса в холодильних камерах.

Організація переробки молока. Первинна обробка. Пастеризація і стерилізація молока. Організація виробництва вершків,сметани,продуктів із знежирення молока. Порядок реалізації продукції переробки тваринництва господарством. Договори на переробку і продаж продукції. Планування витрат і собівартості одиниці продукції переробки.

Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва розділу, теми	Кількість годин				
		всього	у тому числі			
			лекції	лз	пз	св
	Організаційно-економічні основи с.г.виробництва					
1	Вступ. Предмет, завдання і методи курсу «Організація і планування діяльності аграрних формувань	4	2			2
2-5	Організаційно – економічні основи ринкових форм господарювання	10	8			2
	Пз№1 Ознайомлення із статутом підприємства (господарства). Розрахунок орендної плати за землю, земельного податку.	2			2	
	Пз№2Укладання договорівз власниками земельних ділянок та майна	2			2	
6-9	Організація інфраструктури аграрного ринку	10	8			2
	Пз№3 Ознайомлення із установчими документами підприємств інфраструктури аграрного ринку.	2			2	
	Пз№4 Розрахунок лізингових платежів. Ефективність біржових угод.	2			2	
10-12	Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	8	6			2
	Всього з розділу	**40**	**24**		**8**	**8**
2	***Виробничі ресурси сільськогосподарських підприємств та організація їх використання***					
13-19	Організація матеріально – технічної бази аграрних формувань	16	14			2
	Пз№5Визначення потреби в технічних засобах (тракторах, комбайнах, автомобілях,сільськогосподарських машинах) та вартості їх ремонтів.	2			2	
	Пз№6 Визначення потреби в нафтопродуктах.	2			2	
20-25	Організація і нормування праці. Атестація та раціоналізація робочих місць	14	12			2
	Пз№7 Визначення чисельності працівників на підприємствах за різними формами організації праці. Зміст трудових договорів окремих підрозділів з адміністрацією	2			2	

	підприємства (ознайомлення).					
	Пз№ 8 Складання карти атестації робочого місця. Аналіз змісту, плану раціональної організації праці.	2			2	
	Пз№9 Розрахунок норм праці під час виконання різних видів робіт аналітично – розрахунковим методом.	2			2	
	Пз№10 Ділова гра на тему «Організація проведення весняної сівби на підприємстві (у бригаді, підрозділі)	2			2	
26-29	Організація оплати праці	12	8			4
	Пз №11Планування фонду оплати праці. Визначення акордних розцінок нарахування оплати праці працівникам основних та обслуговуючих виробництв. Розрахунок фонду оплати праці від валового чистого доходу.	2			2	
	Пз№12 Визначення розмірів авансування фактичного заробітку, механізм його розподілу.	2			2	
	Пз№ 13 Розрахунок фонду оплати праці від валового чистого доходу.	2			2	
	Пз№14 Планування місячного окладу і річного фонду оплати праці штатним працівникам (керівникам, спеціалістам, бригадирам, ланковим	2			2	
	Пз№15Ділова гра із вирішення виробничих ситуацій на підставі Положення про оплату праці	2			2	
30-33	Планування розвитку аграрних формувань	12	8			4
	Пз №16 Визначення виробничих показників розвитку галузей рослинництва. Програмування врожайності основних сільськогосподарських культур.	2			2	
	Пз№17 Методика визначення потреби в насінні, добривах і отрутохімікатах	2			2	
	Пз№18 Планування посівних площ та врожайності на основі потреби в продукції рослинництва	2			2	
	Пз№19-20 Розробка оперативних планів за періодами сільськогосподарських робіт в рослинництві.	4			4	
34-37	Організація господарського (комерційного) розрахунку в	***10***	8			***2***

	аграрних формуваннях					
38-42	Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань	12	10			2
	Всього з розділу	**108**	**60**		**32**	**16**
3	***Організація і планування виробництва, переробки та зберігання продукції в аграрних формуваннях***			-		
43-47	Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв	12	10			2
48-50	Організація кормовиробництва	10	6			4
	Пз №21Розрахунок потреби в кормах для окремих груп тварин і на запланований обсяг продукції тваринництва. Складання балансу кормів.	2			2	
51-53	Організація і планування виробництва продукції рослинництва	10	6			4
	Пз№222 Складання технологічної карти вирощування та збирання однієї із сільськогосподарських культур	2			2	
	Пз№23 Визначення витрат на виробництво і калькуляцію собівартості одиниці продукції.	2			2	
	Пз№24 Планування грошових надходжень і фінансових результатів від реалізації продукції.	2			2	
54-58	Організація зберігання, переробки та реалізації продукції рослинництва	12	8			4
	Пз№25Ознайомлення з правилами прийому продукції на переробку, оформлення документів..	2			2	
	Пз№26 Розрахунок виходу готової продукції. Визначення собівартості одиниці продукції переробки.	2			2	
59	Організація і планування виробництва та переробки продукції тваринництва	6	4			2
	Всього	**62**	**34**		**12**	**16**
	Курсова робота	***20***				***20***
	Екзамен	10				10
	Всього	**240**	**118**	**-**	**52**	**70**

Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	К- ть годин
1	Ознайомлення із статутом підприємства(господарства) . Розрахунок орендної плати за землю земельного податку..	2
2	Укладання договорів з власниками земельних ділянок та майна.	2
3	Ознайомлення з установчими документами підприємств інфраструктури аграрного ринку	2
4	Розрахунок лізингових платежів. Ефективність біржових угод.	2
5	Визначення потреби в технічних засобах(тракторах,комбайнах автомобілях,с.г. машинах) та вартості їх ремонту	2
6	Визначення потреби в нафтопродуктах	2
7	Визначення чисельності працівників на підприємствах за різними формами організації праці. Зміст трудових договорів окремих підрозділів з адміністрацією підприємства(ознайомлення	2
8	Складання карти атестації робочого місця.. Аналіз змісту , плану раціональної організації праці	2
9	Розрахунок норм праці під час виконання різних видів робіт аналітично-розрахунковим методом.	2
10	Ділова гра на тему «Організація проведення весняної сівби на підприємстві (у бригаді, підрозділі)	2
11	Планування фонду оплати праці. Визначення акордних розцінок нарахування оплати праці працівникам основних та обслуговуючих виробництв	2
12	Визначення розмірів авансування фактичного заробітку, механізм його розподілу	2
13	Розрахунок фонду оплати праці від валового,чистого доходу	2
14	Планування місячного окладу і річного фонду оплати праці штатним працівникам (керівникам, спеціалістам, бригадирам, ланковим)	2
15	Ділова гра із вирішення виробничих ситуацій на підставі Положення про оплату праці	2
16	Визначення виробничих показників розвитку галузей рослинництва. Програмування врожайності основних сільськогосподарських культур.	2
17	Методика визначення потреби в насінні, добривах і отрутохімікатах	2
18	Планування посівних площ та врожайності на основі потреби в продукції рослинництва	2
19	Розробка оперативних планів за періодами сільськогосподарських робіт у рослинництві	4

20	Розрахунок потреби в кормах для окремих груп тварин і на запланований обсяг продукції тваринництва. Складання балансу кормів.	2
21	Складання технологічної карти вирощування і збирання однієї із сільськогосподарських культур .	2
22	Визначення витрат на виробництво і калькуляція собівартості одиниці продукції	2
23	Планування грошових надходжень і фінансових результатів від реалізації продукції.	2
24	Ознайомлення з правилами прийому продукції на переробку,оформлення документів.	2
25	Розрахунок виходу готової продукції. Визначення собівартості одиниці продукції переробки	2
	Всього	52

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	Кількість годин
1	Вступ		2
2	Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання	Спільна діяльність підприємств на договірній основі. Особливості організації фермерських господарств. Аграрно-промислова інтеграція.	2
3	Організація інфраструктури аграрного ринку	Особливості організації акціонерних товариств у сферах заготівлі,переробки і реалізації продукції,виробництва і реалізації будівельних матеріалів та інших виробів;маркетингової торгово-посередницької діяльності,оптової і роздрібної торгівлі та іншої діяльності.	2
4	Організація с.г. обслуговуючих кооперативів	Особливості організаційних структур та економічних відносин різних видів обслуговуючих кооперативів.	2
5	Організація МТБ аграрних формувань	Системи матеріально-технічного постачання,виробничо-технічного	2

		агрономічного обслуговування підприємств.	
6	Організація і нормування праці	Порядок вивчення,аналізу,уточнення і затвердження норм праці,норм виробітку та витрат пального в умовах розвитку самостійності підприємства,трудових колективів	4
7	Організація оплати праці	Особливості оплати праці в підрядних і орендних трудових колективах. Порядок формування фонду оплати праці та його використання.	4
8	Планування розвитку аграрних формувань	Оперативні плани розрахунки в аграрних підприємствах,їх зміст і система складання,організація контролю за виконання плану.	2
9	Організація господарського розрахунку в аграрних формуваннях	Формування і використання доходів госпрозрахункових підрозділів. Формування орендних колективів.	2
10	Система ведення господарства	Діяльність аграрних підприємств на нових технічних,технологічних,економічних і організаційних принципах відповідно до екологічних норм.	2
11	Організація і планування допоміжних обслуговуючих підпр.	Організація і планування допоміжних обслуговуючих підприємств	2
12	Організація кормовиробництва	Особливості організації та мотивації праці в кормовиробництві.	2
13	Організація і планування виробництва продукції рослинництва	Організація і планування овочекартопле продуктового під комплексу АПК. Організація і планування виробництва плодів, ягід і винограду та інтеграційні зв'язки в плодово-ягідному під комплексі АПК.	4
14	Організація і планування виробництва продукції тварин.	Організація і планування виробництва продукції тваринництва	2
12	Організація зберігання, переробки та реалізації продукції рослинництва	Організація переробки картоплі і овочів.	4

13	Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тварин.	Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тварин	2
14	Орієнтовна тематика курсових робіт		20
15	Екзамен		10
	Разом		70

Методичне забезпечення

1.Навчальна програма з дисципліни.
2.Робоча навчальна програма з дисципліни.
3. Конспекти лекцій з дисципліни.
4. Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять.
5. Інструкції з техніки безпеки на робочі місця.
6.Екзаменаційні білети.
7. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу здобувачів освіти

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Батіг Л.І. та ін. Планування та організація діяльності аграрного підприємства: посіб.-К.:Аграрна освіта ,2023.-425 с.
2. Зрібняк Л.Я. Організація і планування виробництва на с.г. підприємствах.-К.:Урожай,2019.
3. Шелюк Організація і планування діяльності аграрних формувань
4. Березівський П.С. тв. Ін. Організація виробництва в с.г.підприємствах навч.посіб.-Львів: Українські технології,2022.-448 с.

Додаткові

1. Петрович Й.М. та ін. Організація виробництва: Практикум.-К.: Центр навчальної літератури,2025.-336 с.
2. Подпрятов Г.І., Скалецька Л.Ф.Технологія зберігання і переробки с.г. продукції.-К.:Мета,2022.

Засоби діагностики результатів навчання

Мультимедійні презентації
Платформа Coogle Classroom

Форми поточного, підсумкового контролю знань

1. Тестовий контроль
2. Захист звітів практичних робіт
3. Усне опитування
4. Письмове опитування
5.Екзамен

Політика навчальної дисципліни

- Порушення термінів виконання завдань та перескладання. Відпрацьовувати пропущені заняття відповідно до графіку проведення консультацій та за допомогою технологій дистанційного навчання.
- Політика щодо академічної доброчесності. Дотримуватись принципів академічної доброчесності, правил цитування під час створення презентацій, відповідей на заняттях, підготовки доповідей, курсових проектів (робіт).
- Політика щодо відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. У зв'язку з відсутністю на заняттях з поважної причини (хвороба, стажування) навчання може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Організація і планування діяльності аграрних формувань» за 4-х бальною шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.